

سال‌های اسارت

جلد اول

نویسنده

محمد جواد اسکافی

تهران ۱۳۹۳

سرشناسه : اسکافی، محمدجواد، ۱۳۴۱ -
 عنوان و نام پدیدآور: سال‌های اسارت / نویسنده: محمدجواد اسکافی.
 مشخصات نشر : تهران: شرکت انتشارات علمی و فرهنگی، ۱۳۹۳.
 مشخصات ظاهری : ۲ ج.
 شابک : دوره ۳-۴۵۲-۱۲۱-۶۰۰-۹۷۸ ج. ۱-۴۵۴-۷۱-۱۲۱-۶۰۰-۹۷۸
 وضعیت فهرست‌نویسی: فیبا
 موضوع : اسکافی، محمدجواد، ۱۳۴۱ -
 موضوع : جنگ ایران و عراق، ۱۳۶۷-۱۳۵۹ -- آزادگان -- خاطرات
 رده‌بندی کنگره : ۱۳۹۳ ۱۵۵۳/الف ۱۶۲۹ DSR
 رده‌بندی دیویی : ۹۵۵/۰۸۲۳۰۹۲
 شماره کتابشناسی ملی : ۳۴۷۵۹۷۰

سال‌های اسارت

جلد اول

نویسنده: محمدجواد اسکافی

چاپ نخست: ۱۳۹۳؛ شمارگان: ۲۰۰۰ نسخه

حروفچینی و آماده‌سازی: شرکت انتشارات علمی و فرهنگی

لیتوگرافی، چاپ و صحافی: شرکت چاپ و نشر علمی و فرهنگی کتیبه

حق چاپ محفوظ است.

شرکت انتشارات علمی و فرهنگی

- اداره مرکزی: خیابان افریقا، چهارراه حقانی (جهان کودک)، کوچه کمان، پلاک ۲۵؛ کدپستی: ۱۵۱۸۷۳۶۳۱۳؛ صندوق پستی: ۱۵۸۷۵۹۶۴۷؛ تلفن: ۸۸۷۷۴۵۶۹۷۰-۸۸۷۷۴۵۷۲؛ فکس: ۸۸۷۷۴۵۷۲
- آدرس اینترنتی: www.elmifarahangi.ir info@elmifarahangi.ir
- مرکز پخش: شرکت بازرگانی کتاب گستر، خیابان افریقا، بین بلوار ناهید و گلشهر، کوچه گلغام، پلاک ۷۲؛ کدپستی: ۱۹۱۵۶۷۳۴۸۳؛ تلفن: ۲۲۰۲۴۱۴۰-۴۳؛ تلفکس: ۲۲۰۵۰۳۲۶
- آدرس اینترنتی: www.ketabgostar.com info@ketabgostar.com
- فروشگاه یک: خیابان انقلاب، روبه روی در اصلی دانشگاه تهران؛ تلفن: ۶۶۴۰۰۷۸۶

فهرست مطالب

۱	پیشگفتار
۳	چرا پس از شش سال؟
۷	آبادان، بهمن سال ۱۳۶۲
۸	آغاز عملیات بزرگ خیبر
۹	اسفند سال ۱۳۶۲
۹	هشتم اسفندماه ۱۳۶۲
۱۰	نهم اسفندماه ۱۳۶۲
۱۳	اولین برخوردهای دشمن
۱۵	بازجویی های اولیه
۱۶	مناظره یک نوجوان ایرانی با سرگرد عراقی
۱۷	حرکت به سوی بغداد
۱۸	مصاحبه با رادیو عراق
۲۰	تجمع بزرگ در محل وزارت دفاع
۲۲	شناسایی پاسداران
۲۴	بازگشت به انبار
۲۴	آخرین روز اقامت در بغداد
۲۶	یکشنبه ۱۳۶۲/۱۲/۱۴، ورود به اردوگاه ۳ موصل

- ۲۸ ورود به اردوگاه شماره ۱ موصل
- ۳۰ تشکیل آسایشگاه‌ها
- ۳۳ تشکیل آسایشگاه ۸ و ۹ به عنوان آسایشگاه‌های مجروحان
- ۳۳ خروج از آسایشگاه برای اولین بار
- ۳۵ برگزیدن مسئول اردوگاه
- ۳۹ شروع بازجویی‌ها
- ۴۰ بازجویی فرمانده گردان محرم
- ۴۳ لو رفتن برخی سران نظامی و طلاب علوم دینی
- ۴۷ جمعه، روز دشداشه
- ۴۷ بهانه‌هایی برای اذیت و آزار بچه‌ها
- ۴۸ دستورات عذاب‌آور
- ۴۹ مسئله عذاب‌آور ففتیش
- ۵۰ پدیده کثیف جاسوسی
- ۵۳ جاسوسان قاچاقچی
- ۵۴ بدعت‌های جاسوسان
- ۵۵ مسئله ریش
- ۵۵ مجرای یک تنبیه بی‌مورد
- ۵۷ شهادت یک پیرمرد
- ۵۸ جریان تسبیح
- ۵۹ سه‌شنبه ۳۰ اسفند ۱۳۶۲
- ۵۹ تنبیه آسایشگاه ۱۳
- ۶۲ شکل ظاهری اردوگاه
- ۶۷ فروردین سال ۱۳۶۳
- ۶۸ پنج‌شنبه ۱۳۶۳/۱/۲
- ۷۰ پرداخت اولین حقوق
- ۷۲ آمدن یک اسیر جدید بهبهانی
- ۷۳ اولین سخنرانی تبلیغاتی دشمن
- ۷۴ ضرب و شتم آسایشگاه ۳
- ۷۵ زیر و رو کردن باغچه‌ها

۷۶	یکی از تلخ‌ترین ایام اسارت
۸۰	رو در رو قرار گرفتن بچه‌ها
۸۱	اولین نقل و انتقال بزرگ
۸۴	اردیبهشت سال ۱۳۶۳
۸۴	خواندن نماز ظهر و عصر در حیاط اردوگاه
۸۴	سخنرانی فرمانده نظامی اردوگاه
۸۶	مسئله سربازی به نام ولید
۸۷	آوردن تلویزیون یا جعبه شیطان
۸۸	بارگشایی کتابخانه
۹۰	تشکیل آسایشگاه پاسداران ۷
۹۱	خرداد سال ۱۳۶۳
۹۱	نصب پلاک بر سینه‌ها
۹۲	ورود دومین سخنرانی دشمن
۹۴	اولین زائران کربلا
۹۵	ورود سه اسیر جدید
۹۶	تنبيه آقای ساختمانى
۹۸	آغاز ماه رمضان (اولین رمضان در اسارت)
۱۰۱	گرفتن عکس و کتک‌کاری
۱۰۳	سحرهای ماه رمضان
۱۰۳	فتواهای مختلف سربازان
۱۰۴	اتفاق عجیب در آسایشگاه ۱
۱۰۶	ضرب و شتم آسایشگاه ۵
۱۰۷	تنبيه بزرگ رمضان
۱۱۱	افطار در حیاط اردوگاه
۱۱۲	عید سعید فطر
۱۱۴	تیر سال ۱۳۶۳
۱۱۴	ورود هیئت قلابی کنفرانس اسلامی
۱۱۶	تنبيه یک جاسوس
۱۱۷	اولین هندوانه عراقی در اردوگاه

- ۱۱۹ آمدن سخنرانان تبلیغاتی دشمن
- ۱۲۱ جریان شیخ علی تهرانی
- ۱۲۸ مرداد سال ۱۳۶۳
- ۱۲۸ تعویض مسئول اردوگاه
- ۱۳۰ تنبیه آسایشگاه‌های ۱۴۷
- ۱۳۳ نمونه‌ای از خدمت جاسوسان
- ۱۳۴ تلاش دشمن برای ایجاد اختلاف مذهبی
- ۱۳۶ شهریور سال ۱۳۶۳
- ۱۳۷ مهر سال ۱۳۶۳
- ۱۳۸ عملیات «میمک» یا «سیف سعد»
- ۱۴۰ ورود اسرای میمک
- ۱۴۰ واقعه‌ای شیدنی از تقسیم اسرا
- ۱۴۱ عدو سبب خیر شود، اگر خدا خواهد
- ۱۴۴ چهار سیلی به جای چهار بارچ آب
- ۱۴۵ آوردن اسیری به نام بیدالله
- ۱۴۹ یادی از یک شهید گمنام
- ۱۵۱ دی سال ۱۳۶۳
- ۱۵۳ ورود اولین هیئت صلیب سرخ جهانی
- ۱۵۷ نمونه‌ای از برخوردهای روانی صلیب سرخ
- ۱۵۸ روزهای بعد از رفتن صلیب سرخ
- ۱۶۰ آمدن هیئت سازمان ملل متحد
- ۱۶۳ در حاشیه آمدن هیئت
- ۱۶۵ دومین دیدار صلیب سرخ
- ۱۶۶ تشکیل گروه حمایت از مجروحان
- ۱۶۶ اولین تغییر عمده در گروه‌ها
- ۱۶۸ اسفند سال ۱۳۶۳
- ۱۶۸ ساخت و انهدام سکوی تئاتر
- ۱۶۹ عملیات بدر و بازتاب آن در اردوگاه
- ۱۷۰ آخرین ضرب و شتم مقابل دیدگان همه

۱۷۱	سومین ملاقات با صلیب سرخ
۱۷۲	اولین نماز جماعت بزرگ در حیاط اردوگاه
۱۷۳	آخرین روز ۱۳۶۳
۱۷۵	نوروز سال ۱۳۶۴
۱۷۸	ورود اسرایی از اردوگاه رمادی ۲
۱۸۱	ورود اسرای اردوگاه رمادی ۱
۱۸۳	اولین تأثیرات مثبت ورود اسرای جدید
۱۸۴	یادی از یک عزیز ازدست رفته
۱۸۴	تغییر مسئول اردوگاه
۱۸۶	اردیبهشت سال ۱۳۶۴
۱۸۸	دومین رمضان اسارت
۱۹۰	اولین برخورد خونین
۱۹۳	اولین عکس
۱۹۳	شب‌های پرشکوه قدر
۱۹۵	آمدن صلیب سرخ
۱۹۶	عید سعید فطر
۱۹۷	یک ملاقات کارساز
۱۹۸	دادن دفترها
۱۹۹	شروع کلاس‌های اردوگاه
۲۰۲	برخورد در آسایشگاه ۲
۲۰۴	عید غدیر و آمدن صلیب سرخ با دست پر
۲۰۶	آزادی اولین گروه معلولان
۲۰۷	مسئله تغییر گروه‌ها
۲۰۷	تشکیل اولین گروه‌های فرهنگی
۲۰۹	آزادی گروه دوم مجروحان
۲۰۹	محرم سال ۱۳۶۴
۲۱۱	ورود ده اسیر از اردوگاه صلاح‌الدین
۲۱۳	تبعید پانزده تن از سران اردوگاه
۲۱۵	مشکل انتخاب مسئول اردوگاه

- ۲۱۸ انتخاب مسئول اردوگاه
- ۲۱۹ انحلال آسایشگاه ۱۴
- ۲۲۱ شیوع بیماری سل
- ۲۲۲ دردسر توزیع پتوها
- ۲۲۲ انحلال آسایشگاه ۴
- ۲۲۵ اولین اقدام بچه‌های گروه فرهنگی
- ۲۲۶ بهمن سال ۱۳۶۴
- ۲۲۸ عملیات والفجر ۸ (فاو)
- ۲۳۱ بازگشت ابوالفضل جلایر
- ۲۳۲ تشکیل شوراهای داخلی
- ۲۳۳ انجام فعالیت‌های ورزشی
- ۲۳۵ مروری کلی بر مسائل اردوگاه در سال ۱۳۶۴
- ۲۳۵ فروردین سال ۱۳۶۵
- ۲۳۷ تلاش دشمن برای ایجاد یک آسایشگاه مشکوک
- ۲۴۰ آوردن دو اسیر از بغداد
- ۲۴۱ صلیب و مشکل تازه
- ۲۴۴ ماجرای نامه‌های سیاسی
- ۲۵۰ ساختن دیوار جلو زندان
- ۲۵۳ تعویض فرمانده عراقی اردوگاه
- ۲۵۳ پنج روز بدون غذا
- ۲۵۶ فداکاری بچه‌های آشپزخانه
- ۲۵۷ دیدار سروان قشمار با زندانیان
- ۲۵۸ مسئله تعویض آسایشگاه‌ها
- ۲۵۹ ماه شعبان و استقبال از رمضان
- ۲۶۰ درگیری با بچه‌های ۱۶
- ۲۶۱ شکنجه گروهی از بچه‌ها
- ۲۶۳ سومین رمضان در موصل
- ۲۶۵ قطع رابطه با صلیب سرخ
- ۲۶۷ ورود شبانه عراقی‌ها به آسایشگاه‌ها در لیالی قدر

۲۷۰	اشاره‌ای به مسابقات جام جهانی ۱۹۸۶ مکزیک
۲۷۳	عملیات مهران
۲۷۵	عید سعید فطر
۲۷۶	حادثه تأسف بار آسایشگاه ۴
۲۷۹	آزادی زندانیان
۲۸۱	شهادت محمدحسین راحتخواه
۲۸۲	دومین عکس اسارت
۲۸۲	استعفای آقای علی اجاقی
۲۸۳	محرم ۱۳۶۵
۲۸۵	حادثه ناگوار آسایشگاه ۹
۲۸۷	تاسوعا و عاشورا
۲۸۸	آزادی زندانیان
۲۸۸	مسئله انتخاب مسئول آسایشگاه ۵
۲۹۱	نگاهی به سومین دوره مسابقات قهرمانی آسایشگاه‌ها
۲۹۳	یادی از یک عزیز
۲۹۳	انتخاب معاون آسایشگاه
۲۹۶	آوردن یکی از اسرای عملیات والفجر ۸
۲۹۷	تغییر وضع زندان‌ها
۲۹۹	تبلیغات به شیوه جدید
۲۹۹	عملیات کربلای ۴
۳۰۰	پیوستن بچه‌های رمادی به بچه‌های تبریز
۳۰۱	حادثه آسایشگاه ۳
۳۰۲	ورود هیئت صلیب سرخ
۳۰۳	دهه فجر ۱۳۶۵
۳۰۴	عملیات بزرگ کربلای ۵
۳۰۶	اسفند سال ۱۳۶۵
۳۰۷	فرار ناموفق
۳۱۳	جمع‌بندی وقایع سال ۱۳۶۵

پیشگفتار

به نام آن که جان را فکرت آموخت

به یاری خداوند منان و سفارش برخی از دوستان و دلسوختگان راه عشق، شش سال پس از رهایی از اسارت و بازگشت به وطن تصمیم گرفتم خاطرات خود و دوستانم را بنویسم. برای انجام این کار جلد اول سرگذشت شش سال و نیمه اسرای ایرانی در اردوگاه موصل ۲ را به روی کاغذ آوردم. این خاطرات ساخته و پرداخته ذهن هیچ کس نیست، بلکه حقایقی است که بیشتر آن‌ها به هنگام وقوع حادثه ثبت شده است و حداکثر دقت در صحت شرح ماجرا و حتی تاریخ وقوع آن به کار رفته است. در جمع آوری این مجموعه بسیاری از برادران آزاده بهبهان از جمله آقایان اردشیر یوسفی، ابوالقاسم محسنی، بهروز ساختمانی، غلامرضا رئیس پور، امرالله صدقی، حمزه رفیع، عبدالکریم تبریزی، مسعود خواجه پور، نعمت الله راشد و... حقیر را یاری کرده‌اند. الگوی اصلی من در نوشتن مطالب این کتاب، تاریخ بیهقی بوده است. تمام تلاش من این بود که بتوانم مانند ابوالفضل بیهقی گزارشگر حقیقت باشم. آنچه را که خود ندیده‌ام به نقل از دیگران ذکر کرده‌ام و لذا صحت و سقم آن را نیز به عهده روایانش می‌گذارم. در ضمن در همین جا از همکاری آقایان فروزانی و جمشید یوسفی، از بچه‌های زحمتکش سستاد آزادگان، که با امکانات اندک خود ما را یاری کرده‌اند، کمال تشکر و قدردانی را دارم.